

BESLUT

2023-04-24

Dnr: 22/03760

Saken

Morden i Appojaure, SVT2, 2022-11-02, program om morden i Appojaure; fråga om saklighet

Beslut

Programmet frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

Programmet

Programmet var den tredje och avslutande delen i en serie om den händelse 1984, där ett holländskt par hittades mördade i sitt tält vid sjön Appojaure. I programmet intervjuades ett flertal personer som på olika sätt blivit berörda av morden och utredningen. Stort fokus låg på Thomas Quick, vem han var, hans erkännande och hur utredningen såg ut.

(Speaker) - Utredningen av morden på det holländska paret som närmast stått stilla tar ordentligt fart i samband med Thomas Quicks erkännande.

En kriminaltekniker fortsatte med att förklara att det gjordes nya förhör och det pratades med människor runt omkring. Speakerrösten förklarade även att polisen lade mycket tid och resurser på att undersöka och kartlägga en person som Thomas Quick pekade ut som medhjälpare till morden (NN) och vad han gjort vid tiden för morden. Kriminalteknikern sa bland annat att Quick lämnade en konstig redogörelse om NN, och att:

Senare utredningar visade att NN var inte inblandad i detta. NN hade alibi för den här tiden.

Speakerrösten sa sedan följande.

I september 1995 kontaktas polisen av den så kallade NN:s före detta fru. En journal från Södersjukhuset i Stockholm visar att han kan placeras där vid tidpunkten för mordet. Av journalanteckningarna framgår att hans före detta fru kvällen den 13 juli 1984 hade kommit till akutmottagningen i sällskap med sin pojkvän. NN har alibi och Thomas Quicks historia spricker. Åklagaren bestämmer sig för att släppa honom men ändå åtala Thomas Quick.

Anmälan

Anmälaren anför i huvudsak att påståendet om att NN hade alibi var felaktigt och att anledningen till att förundersökningen mot NN lades ned var att det inte fanns tillräcklig teknisk bevisning för att han hade deltagit i mordet eller i förberedelserna för det.

Programföretagets yttrande

Sveriges Television AB (SVT) anser att programmet överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet. SVT anför sammanfattningsvis följande.

Omnämmandet av uppgiften om att NN hade alibi vid tiden för mordet kommer dels från den intervjuade kriminalteknikern, dels omnämns sakuppgiften i programmets speakerröst.

Avseende kriminalteknikerns utsaga så är han enligt SVT en trovärdig källa med insyn i utredningen kring Thomas Quicks bekännelser och vad som framkommit efter.

Uppgiften om att NN hade alibi är enligt SVT väl förankrad i utsagor av bland annat poliser sedan många år tillbaka. I samband med att det gjordes en ansökan om överprövning i en dom 2001 intervjuades en före detta mordutredare för rikskriminalen och delaktig i utredningen om Thomas Quick och Appojaure. I inslaget som sändes i dåvarande SVT Nordnytt sa han.

Ja när det gäller [NN] så kan jag ju säga att han, han har icke med detta mord att göra, utan han har ett alibi som vi överhuvudtaget, överhuvudtaget inte går att spräcka.

Vidare omtalas NN och hans alibi i Dokument inifrån 14 december 2008 enligt följande.

Men det finns ett bevis som åklagaren inte kommer förbi. En journalanteckning som visar att [NN:s] hustru Ingela körts in till Södersjukhuset i Stockholm den 13 juli 84.

Vidare sa den intervjuade mordutredaren ”Det var ju en helt korrekt handling, jag sa att han har ju ett alibi...”

I en artikel i Aftonbladet december 2008 berättade NN samma berättelse som framgår i det nu anmälda programmet.

I Expressens artikel i december 2008 omtalas NN även där som att ha alibi.

[NN] pekas av Quick ut som medhjälpare till tältmordet i Appojaure. Quick påstår även att de har haft en sexuell relation, och bastat ihop. Men när de möts i polisförhör kommer Quick inte ens ihåg vad [NN] heter eller vilka tatueringar han har på kroppen. Åtalet mot [NN] läggs ner eftersom han har alibi - men han blir ändå omnämnd i domen mot Quick som delaktig.

Även i en artikel i Dala-Demokraten 29 oktober 2014 där det omtalas om att Quick bad NN om ursäkt för felaktiga utpekande 20 år tidigare skrivs att mannen hade alibi.

Anmälaren har rätt i att det i den sedermera kritiserade domen i Gällivare tingsrätt inte omtalas att NN hade alibi. I domen står följande.

Quick har vid förhör uppgivit att också en annan, av honom namngiven person – i det följande benämnd [NN] – skulle ha varit med honom vid förövandet av ifrågavarande gärningar. Då någon teknisk bevisning som binder denne person vid gärningen inte föreligger har förundersökning vad gäller nämnde [NN] lagts ned.

Domen kritiseras i bland annat resningsansökan i fallet Appojaure där det bland annat skrivs följande.

I domen har även antecknats att åklagaren uppgav att Bergwall sagt att en annan person – [NN] – skulle ha varit med Bergwall vid förövandet av gärningarna. Det är inte en fullständig beskrivning av vad Bergwall sagt under förundersökningen. Från början sa Bergwall att han var ensam om gärningen. [...] Vad som antecknats om åklagarens uppgifter visar att rätten i angivna delar fått ett felaktigt underlag för sin bedömning av hur Bergwalls uppgifter lämnats under förundersökningen. Detta är ägnat att påverka rättens bedömning av Bergwalls trovärdighet och innebär en ny uppgift i förhållande till vad rätten hade som underlag för sitt ställningstagande.

Utifrån detta underlag anser SVT att det fanns saklig grund för vad som sades om NN:s alibi i det nu aktuella programmet.

Aktuell bestämmelse

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Kraven på saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

Granskningsnämndens bedömning

Den medverkande kriminalteknikern gav sin bild av utredningsarbetet om det så kallade tältmordet. Hans uttalande om att NN haft alibi medför inte att SVT har åsidosatt kravet på saklighet. Nämnden uppfattar det vidare så att SVT i den direkt efterföljande speakern utvecklade beskrivningen av de uppgifter om ett alibi som kriminalteknikern refererade till. SVT har därtill i sitt yttrande redogjort för att uppgiften om att NN hade alibi är förankrad, bland annat i utsagor av poliser och av en utredare i den aktuella mordutredningen. Nämnden anser därmed att SVT har visat grund för att det under utredningen fanns uppgifter om ett alibi. Mot bakgrund av detta anser nämnden inte att programmet stred mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Stefan Holgersson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Kristina Åberg, Erik Fichtelius och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Simone Vargas Löfstedt.

För granskningsnämnden

Stefan Holgersson

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Stefan Holger Holgersson
DATUM & TID:	2023-04-24 07:03:46 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_08ff363a4bebaf961d131ad8df42211f5e

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-04-24 07:03:51 +02:00
Ref: 73970SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)